

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Južna železnica.

Med vsemi železniškimi progami na Avstrijskem je največja in najvažnija južna železnica. Za slovenski Štajer je ona sedaj — edina. Njena korist za obrtnost in kupčijo itd. je gotovo velika. Vendar ravno obrtniki in trgovci so poslednji čas začeli tožiti o tej železnici. Pravijo, da njim je na veliko škodo. Nadejajé, da utegne stvar tudi naše čitatelje zanimivati, postavimo semkaj sledeče opazke!

Južno železnico od Dunaja do Trsta je dala staviti cesarska vlada. Nesrečni minister Bruk njo je l. 1858 prodal tujcem, t. j. nekemu društvu francoskih in laških bogatinov in sicer za malo milijonov goldinarjev na 90 let, t. j. do l. 1948. V sledeči francosko-laški vojski je društvo pri prevažanju naših vojakov in vojne priprave veliko odslužilo.

Razun tega pa so tudi nekatere točke v pogodbi za nas jako slabe. Dajajo namreč društvu preveliko in prevažnih predpravie, katerih se tudi prav trdno in opazno poslužuje. Ena pogodba mu daje predpravico do vseh železniških podvzetij in stavb na desni strani Donave, t. j. od Linca, Dunaja in Požuna do Trsta, Kotora in Siska. Le, ako društvo kake železniške proge prevzeti neče, njo sme kdo drugi staviti. Tako ovira druge podvzetnike, med tem ko lastno železnico na vse strani po najbolj nizki ceni raztezuje. Tako je na primer južno železnico raztegnila od Pragerskega čez Kanižo v Sopron, Komorn, Budapešt in Barč na Ogerskem, iz Zidanega mosta čez Zagreb v Sisek in Karlovec, iz sv. Petra na Kranjskem v Reko (Fiume) in iz Maribora čez Celovec v Inšpruk, Kufštein in do laške meje. Društvo ima tudi to pravico, da zamore brani, ako bi kdo hotel 2 postaji južne železnice s krajšo progo zvezati; sama pa nje neče staviti, da imajo ljudje dalej voziti in več plačevati. Zato se ustavlja stavljenju železnice iz Draurburga v Celje in iz Poličan v Brežice. Še niti črte iz Maribora v Ptuj ne izdela, čeravno je to po pogodbi storiti dolžna.

Napačno za nas je tudi pri južni železnici, da njo imajo tujci v rokah, čijih društveno vodstvo v tuji deželi stanuje. Velik del avstrijskih železnic je tako pripet tujim laškim železnicam. Društvo ima namreč na Avstrijskem 284 milj, na Laškem pa 261 milj železne ceste v svoji oblasti. Tukaj se pa godijo čudne in nam nepovoljne reči. Društvo podpira Lahe, katerim vozino računni po veliko bolj nizki tarifi, kakor pa nam. Lahi za sebe in svoje blago plačujejo menj vozine, ker mi plačujemo več. Iz letnih računov je razvidno, kako društvo primanjkanje pri laških železnicah pokriva z dobičkom pri svojih Avstrijskih progah. Društvo tudi laškim mestom in njihovemu pomorskemu trštvu na roko hodi. Voznina za glažutarsko blago iz Maribora stane menj v daljno Genovo in v Benetke, kakor pa v bližnji Trst.

Zato je že vlada zahtevala, da bi se društvo razcepilo na dvoje, ter napravilo avstrijsk oddelek, popolnem neodvisen od laškega. Do sedaj bilo je vse zastoj.

Najbolj hudi na južno železnico so Kranjci in Tržačani. Onim namreč dela preglavice zavolj stavljenja železnice iz Ljubljane v Karlovec. Tem pa stavi sedaj novo pristanišče za ladje tik svoje železniške postaje in ob lastnem zemljišči. Tako bo dobilo nekoliko v svojo oblast vse trgovce, kateri imajo s Trstom in s pomorsko kupčijo kaj opraviti.

Nekateri želijo, naj bi vlada južno železnico zopet kupila nazaj, kar se pa gotovo ne bode zgodilo. Nimamo s čim.

Opomnimo še, da šteje južna železnica mnogo vrlin in pridnih uradnikov, ki so naši domači ljudje; vendar v primeri z drugimi železnicami njih precej slabo plačuje. Društvo gleda pred vsem na dobiček.

Gospodarske stvari.

Turška detelja (esparsette.)

Detelje imamo več plemen. Razločujemo 1.

navadno, štajersko rjavo. 2. belo ali rumeno. 3. laško ali krvavo deteljo. 4. meteljko ali lucerno ali nemško in pa 5. turško deteljo, ki njej pravijo tudi esparsette-detelja. O tej hočemo danes spregovoriti.

Turško deteljo hvalijo posebno kranjski kmetovalci. Pravijo, da je Slovincem še malo znana a vredna, da bi njo bolje poznali. Med vsemi deteljami daja najboljšo klajo ali krmo, in jemlje za ljubo tudi brežine in slab, kamenit in peščen svet. Tudi nobena detelja ne trpi tako dolgo, kakor esparsette-detelja, namreč po 15—20 let.

Njeno koreninje je močno in se časih po 3—5 črevljev globoko v zemljo zarije. Stebljovje ima visoko 2—3 črevlje in vejnato. Listki so suličasti, rožno-rudeči, cveti pa grozdu podobni. Seme je okroglasto v nekoliko trnatem stročji.

V primeri z drugimi deteljami, daja esparsette precej manj krme na leto. Vendar ima to prednost, da njej ne škodi hitro niti mraz niti vročina. Njen obstanek je odvisen posebno od tega, kakor je prva leta obrastla. Če je kmalu iz začetka z listjem in steblovjem pokrila zemljo, potem je vse dobro. Ni se bati, da bi njej kaj škodilo in postane najbolj zanesljiva pična rastlinka. Esparsette-detelja ima tudi to prednost, da živinčeta ne nopenja, če se mu zelena poklada. Najbolje pa tekne ovcam. Žali Bog, da zahteva apninsko dno in podlago pri njivah, na katere se seje. Drugod se malokedaj splača turško deteljo sejati.

Sicer pa še velja o nje sledeče: 1. je zadovoljna tudi z mrzlo lego zemljišča in zoper sušo ni občutljiva, 2. zahteva apninsko zemljišče; stori pa še tudi na kamenitih in peščenatih njivah. Najlepše raste na brežinah, in na laporji, 3. Seje se za turšico ali krompirjem čista. Le malokedaj se njej prida nekoliko ajde, grahorice, ječmena ali ovsa, 4. zahteva staro močno zemljo, vendar se njej tudi sme pognojiti, 5. zemljišče mora biti plevela prosto in dobro, mogoče globoko zrahlano, 6. seje se meseca aprila ali maja, 7. na 1 oral gre 4—5 mecnov ali 120—150 funtov semena. Funt stane pri g. Berdajsu v Mariboru 40 kr., 8) Seme se mora $1\frac{1}{2}$ —2 palca globoko zavleči. Če je zemljišče sušno in rahlo, ga je treba z valjekom potlačiti, 9. turško deteljo je potrebno, dokler je še mlada, skrbno oplevati. Živino na njej pasti ne gre. Dobro je, ako se njej v prvem in drugem letu z mešanim gnojem ali z gnojnico pognoji. Prazni prostori se morajo s semenom zopet posejati. Tako oskrbljeno deteljišče trpi svojih 8—12 let in se na leto zomore 2—ali 3krat pokositi. Prva kositev je vselej najbolj izdatna. Od 4.—10. leta rodi največ klaje. Oral daja sploh 20—25 centov dobre in tečne krme, ki živini dobro stori, zelena in posušena. Krave dobivajo dobro mleko, iz katerega se dela vrlo okusen puter, 10. turška detelja, če je za krmo namenjena, se kosi vselej pred cvetenjem. Za seme

se odloči detelja prve kositve ter se pusti zoriti, dokler stročje ne postaja rjavo, steblovje pa velo. Če se semensko stročje ne smuče, tedaj pa se detelja pokosi, opazno posuši in seme izmlati. Oral turške detelje daja 14—20 mecnov semena.

Pepel travnikom dober gnoj.

Pepel se najboljšje porabi za gnoj na travnike. Posebno dobro stori onim travnikom, kateri imajo bolj težko zemljo ali celo močvirnato in vlažno. Drvni pepel ima za ta namen največ vrednosti, ker ima mnogo fosforovokislih in ogljenokislih soli v sebi, ki se deloma v razkrojivnem stanu v njem nahajajo. Če mecen pepela 23—30 krajcarjev velja, tako mu ta cena ni previsoka, ter se v njem zadržan kali in fosforova kislina ne kupuje predrago. Če je drvni pepel zelo z drugim, postavim s pepelom iz šote pomešan, tako ima manj vrednost. Šotni pepel ima namreč poleg raznih dobrih delov tudi mnogo železa v sebi, kar njegovo vrednost izdatno znižuje. Pepel rjavega ali črnega premoga je, kakor nekteri mislijo, brez vse vrednosti in k večemu za vlažne močvirnate travnike. Kdaj se ima pepel na travnike in senokoše spraviti, niso vsi kmetovalci enakih misli. Jeseni travnike s pepelom potrošati ima mnogo za se, vendar pa se tudi ne sme reči, da bi pomladansko potrošanje ne bilo koristno. Koliko se ga more potrositi, to ni vedno jednako, ker je tudi pepelova vrednost različna. Na 1 hektar, to je 1 oral 1180□ sežnjev ga gre 20—120 centov.

Kako najbolje teleta vzrejati?

Že večkrat smo govorili o vzrejevanji telet in že marsikteri način povedali svojim bralcem, kako je dobro in vspešno ravnati s teleti. Jeden način, ki se je po mnogih skušnjah kot najboljši skazal, je pa sledeči. Tele se blizo starke tako priveže, da more sesati kdarkoli in kolikorkoli se mu poljubi. Po petih tednih pride od starke proč v telečji hlev, kder more prosto okoli letati in skakati. Iz tega hleva se v šestem tednu vsak dan trikrat k starki spušča, in dobiva dvakrat na dan mlečno vodo z otrobi potrošeno. V sedmem tednu le dvakrat na dan seza in dobiva trikrat otrobovo juho, in če bi driska pritegnila, nekoliko kruha v njo. Poklada se mu tudi kuhan oves. V osmem in če je potreba tudi še v devetem in desetem tednu seza le jedenkrat na dan in je otrobova juho, oves in grah, seveda kuhan in dobiva že mrvo sena. Po tem času je že dobro, sesa odvajeno rado je, se ne shujša in ne dobiva visečega trebuha in vpognjenega hrbta, je črstvo in veselo. Privezati ga pred leta dnevi ni treba, pač pa se mora marljivo snažiti. Odstavljeno tele lepo raste, ako se mu na dan 3—4 funtov sena, $\frac{1}{2}$ —1 funt zrnja, t. j. ovsa, graha, prge z ogerščico pomešano in kuhano, in toliko rezanja, kolikor ga povžiti hoče, poklada.

Popisovanje konjev se vrši letos na Štajerskem; to pa ne zavolj vojaščine, ampak v povzdigo našega konjerejstva. Zato se bodo popisovale samo kobile 3letne in više. To je važna in celo potrebna reč. Tako se bode natančno poizvedelo, kde se prav za prav konji redé, kde in koliko se nahaje kobil za pleme, kakega plemena da so, katere lastnosti imajo, za koliko žrebecev se ima pri posameznih žrebčevskih štacijonih priskrbeti. Ob enem se namerjava sestaviti deželni konjerejski zapisnik, kder bodo vse kobile boljšega plemena zaznamovane. Po dokončanem delu se bode skrbelo, da bodo komisije pri nabiranju konjev za vojsko take kobile izpuščali. Zapisnik se bo dal tiskati in razglasiti, da bo svet stanje našega konjerejstva bolj izvedel.

Deželni zbor štajerski.

V poročilu o delovanju deželnega zbora smo zaustali. Najvažniše stvari hočemo danes pridati. Pri 12. seji se je v deželni proračun vzelo 13.900 gold. za deželni zbor, 179.500 gld. za deželne uradnike in kancelije, 628.000 za fond gruntne rešitve. Sklenilo se je tudi, da se rudarska šola v Leobnu vzame na deželni račun. Ob enem je se tamošnjim učencem za štipendije dovolilo 900 gld. Za Johaneum v Gradcu plačujemo 42.000 fl. Za zidanje tehniške visoke šole, tudi v Gradcu, bi dežela imela določiti 300.000 gld., poslanci pa so mislili, da bi 200.000 gld. tudi bilo — zadosti. Višja realka, zopet v Gradcu, potrebuje 43.400 gld., mestjanska šola v Judenburgu 8400 gld., v Fürstenfeldu 7000 gld., v Hartbergu 6900 gld., v Radgoni 7382 gld., v Celji 7500 gld., realna gimnazija v Ptuj 12.000 gld. in v Leobnu 18.000 gld. Maribor dobi srazredno mestjankso šolo za deklice, dežela mu pomaga s 1500 gld. Šoštanjei so prosili deželne podpore za ceste, dobili pa — niso nič. Popravljanje Aničine struge bo do leta 1879 koštalo 79.000 gld. 2 tretjini zadenete deželo. Zavolj državne rudarnice za kalamino in cink v Šoštanji sta se poslanca Brandšteter in Lohninger skregala. Prvi je podvzetje hvalil, drugi pa trdil, da ni za nič. Vojniška srenja se bo smela v 2 srenji razpisati.

V poslednji seji 3. maja se je sprejel proračun za l. 1876. Deželni stroški znašajo 3,410.829 gld., dohodki pa 1,622.792 gld., pomanjka tedaj še 1,778.037 gld., ki se kot 37 % naklada vržejo na dače.

Dopisi.

Iz Celja. (Naše pokopališče). „Cillier-Anzeiger“ ima naznanilo, da je naš mestni zastop se že večkrat posvetoval zavoljo prestavila tukajšnjega pokopališča, ktero je pri cerkvi sv. Duha in sv. Maksimilijana. V eni seji se je že neki izvolil poseben odbor, kateri naj pripravni prostor

poišče in se je tudi sklenilo, da si mesto svoje lastno pokopališče napravi. Celjski okolici pa se je naznanilo, naj tudi ona za novo pokopališče skrbi. Tudi zastop tukajšnjih luteranov mora na prestavilo svojega pokopališča misliti. V zdravniškem oziru je želeti, da se to kmalu dožene in se vse težave, ki se temu sklepu nasproti stavijo, posebno mokra zemlja — premagajo. Tako misli naš listič. Drugi pa zopet drugače. — Do leta 1784 bilo je pokopališče našega mesta okolj farne cerkve, kakor skoraj povsod. Celjska kronika poroča, da je 7. junija bil poslednji pokop na pokopališču pri farni cerkvi in sicer Katarine Schreiber, 4 tedne stare hčerke Jana Schr., kuharja v službi pri grofu Brumanu. — 1785 so okrog cerkve sv. Maksimilijana novo pokopališče naredili. Blagoslovil ga je opat Martin Bartholotti. Pokopališče pri sv. Duhu je gotovo starejše od unega pri sv. Maksimilijanu. Ker pa celjska kronika o njem ne poroča, je verjetno, da, odkar naša fara obstoji, so se mrlič iz kmetov pri sv. Duhu pokopavali, iz mesta pa pri farni cerkvi. V soglasji s tem še zdaj kmetje svojim mrličem skoraj nikdar pri fari zvoniti ne pustijo. Čudno se mora vsakemu zdeti, kako da bi še le zdaj naša pokopališča blizo mesta zdravju škodljiva bila in kako da se prej to ni spoznalo posebno v tistih letih, ko so kužne bolezni bile n. p. 1647, kedar je kuga 2krat ondi morila in je 400 oseb usmrtila; 1814 je legar 230 vojakov v tukajšnji vojaški bolnišnici usmrtil; od meseca septembra 1849 do maja 1850 je legar 130 vojakov v tukajšnji vojaški bolnišnici pomoril. Tudi okolj l. 1860 je parkrat kužna bolezen v Celji razsajala, pa ker so se mrlič pravilno pokopavali, ni nikomur na misel prišlo, da bi pokopališča zdravju škodljiva bila. Trije poglavitni uzroki gotovo govorijo zoper prestavilo naših zdajšnjih pokopališč: 1) Je zemlja tukaj v ta namen tako pripravna, kakor bo težko kje drugod najti, človeško telo že v 7 letih popolnoma strohni 2) se je po prizadevanji rajnega opata Vodušek-a in cerkvenega ključarja g. K. Gorišek-a deloma s cerkvenim, deloma z opatijskim denarjem, ki se je dobil za družbinske rake, postavil okolj obeh pokopališč lep zid, ki velja gotovo nad 2000 fl. okolj kterege imajo skoraj izključljivo le mestjani svoje rake in katerim gotovo po večini prestavilo ne bi vstrezalo. 3) ima vsako pokopališče zdaj svojo cerkev, kjer se zlahta pri pokopu rajnih zbira in tam daritev za nje opravlja. — Ako se nova pokopališča napravijo, bo težko stalo naše farmane, si na novem zemljišči še novo cerkev staviti, kakor je vendar treba, dokler še Kristjani ostanemo! — V tej zadevi nimajo samo mestni očetje govoriti, temuč tudi okoličani, potem okrajni zdravnik g. dr. Kočvar. Zato menda tega od nekterih zaželjenega prestavila ne bomo tako hitro včakali, ker imajo za olepšanje mesta naši očetje veliko potrebnih reči dokončati, n. pr. zvonik nemške cerkve, kateri

že 16 let izdelanja čaka, ali zvonik farne cerkve, katerega bi zdajšnji č. g. opat radi čisto pre naredili, po lepem načrtu, katerega je izdelal viši inženir v Gradci g. Bucher. Že 18 aprila bili so pogovori v opatiji z g. Bucher-jem, 2 tukajšnjima inženirjema, 2 zidarskima mojstroma in 1 kamnosekom. Ako bodo mestjani hoteli, se bo s tem načrtom naše mesto zdatno polepšalo. Konečno bi še dobro in zdravo bilo, ako bi se usnarije blizu zdajšnjih pokopališč odstranile. One v resnici veliko smradu razširjajo in kaj nam še nova cink-tovarna, ki se marljivo dodeljuje, zdravega ali nezdravega prinesla bode, bomo še le v prihodnosti videli!

Iz Vuzenic. Vuzeniška dekanija je obhajala ravnokar blagonsne in vesele dni. Dne 9. maja so naš mil. knez in škof tukaj v Vuzenici zakrament sv. firme 354 otrokom delili. Na predvečer so se po vlaku iz Celovca semkaj pripeljali. Nebo je bilo z oblaki prevlečeno in bati se je bilo deževnega vremena. Vendar ostalo je prav lepo. Velika množica je sprejela svojega višega pastirja z očitnimi znamenji veselja, spoštovanja in navdušenja. Bil je skozi celi čas lep mir in red — najlepši dokaz, da je verno ljudstvo živo čutilo, da ima med seboj višega duhovnega pastirja.

Razun zbranih sosednih g. duhovnov poklonili so se na odločenem mestu Marenberški c. kr. notar, okrajni sodnik in grajšček F. Schmid. — Ker še farna cerkva sv. Antona na Pohorji vsled silovitega požara ni popravljena, ni bilo tamkej sv. firme, kakor je bilo iz prva odločeno, temuč pri sv. Primoži v veliko veselje ondešnjih farmanov.

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. (Odgovor dopisniku od sv. Petra v 20. št. „Sl. Gosp.“ — Poroka.) Marija Prigl ne Pregl, je res pri sv. Tomaži v Saveih doma. Ima očeta in mačeho, 2 brata in sestro. Noben brat ni duhovnik. Tedaj laže, kedar pravi, da je sestra duhovnika. Eva Hren in Johana Irgolič, kakor je v molitvenih bukvicah imela, tukaj niste znani. Marija Prigl je že od otročjih let potepinstva vajena. Marsikoga je že opeharila; največkrat s tem, da je kako obleko izciganila in potegnola. Enkrat je celo otroka iz neke žene izvabila. Rekla je, da ima posestvo in si bode otroka za svojega redila. Žena je poznej otroka z velikim trudom nazaj dobila. Kedar se je tukaj potepala, bilo je vedno kaj novega slišati o njej. Sedaj že dolgo ni bilo ne duha ne sluha. Vendar naposled smo zopet izvedeli, kako skrbi za dobro ime našej fari.

Tukaj sta bila 10. t. m. 2 poročena; ženin je bil 68 let star, nevesta pa 18. Tedaj 50 let je on starejši od nje, kar se redko kedaj zgodi. Ljudje so mnogo govorili; pa Bog njima daj srečnejši zakon, kakor sta bila sojena!

Iz Črešnovc pri Slov. Bistrici. (Umor. — Bolan župnik.) Binkoštno soboto so hodili Makolski in Črešnovski fantje v Bistrico na vojaško odbiro. Spremljal je svojega sina tudi Lovrenc Motaln, po domače Grilec iz Makol, kateri je za-

rad tepežev in drugih nepostavnih dejanj že večkrat s sodnijo imel opraviti.

Že gredoč v Bistrico so novinci grozne surovosti uganjali. Domov grede pa je nastal med njimi v neki krčmi v Novi vasi prepir in potem hud tepež, pri katerem so bili Črešnovski fantje do dobrega našeškani, krčmar pa, ki je hotel braniti, celo ranjen.

Po zgubljeni bitki se osramočeni Črešnovljani naglo proti domu pomaknejo, si novih moči poiščejo ter počakajo zmagonosne Makolane v Črešnovcih. Nek človek videvši pretečo nevarnost gre Makolanom nasproti rekoč: Ognite se — ne bo dobro. — Pa Lovrenc Motaln zahruši: „Pjebje, le koražo! — Kmalo se zgrabijo ter neusmiljeno kolejo. Potem pa zopet nastane tihota. Kajti eden Makolskih fantov je hudo ranjen in vojvoda L. Motaln smrtno zadet. V kratkih minutah sklene svoje nesrečno življenje. Ludje pa pravijo: Kar je iskal, to je našel. Č. g. naš župnik so hudo zboleli!

Iz Lembaha nad Mariborom. (Ubojstvo.) S žalostnim srcem naznanjamo, da je po noči velikega binkoštnega praznika na Bistrici Ferdinand Šimek svojega tovarša Mihaela Dvoršaka, z nožem v srce in v zgornjo stran prs zbedel tako, da je k priči dušo izdihnil. Rekel je samo še te besede: „Če mora tako biti, pa naj bo!“ Pretepa ni bilo nobenega, in tudi se ne vé, kaj je bilo uzrok temu peklenškemu činu. Sliši se, da je razbojnik velik razuzdanec in hudobnež. Da se mladina tako spridi, so mnogo krivi stariši, ki fantom puščajajo ves zaslužek tedna, za katerega potem v nedeljo in ob praznikih po krčmah rogovilijo in razsajajo. Priložnost pa tudi dajajo krčmarji, ki čez čas po noči krème odprte imajo. Kdor se do desetih ne napije, pa naj gre žejen spat! Noč ima svojo sovražno moč. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svoje potovanje so svitli cesar dokončali 15. t. m. srečno prišedši na Dunaj, kder so bili slovesno sprejeti. Kranjski zbor se je njim hotel po 9 odbornikih dostojno pokloniti. Ali cesar so odpovedali, da počenši od Reke do Dunaja ne sprejemajo nobenih deputacij. Gradca pak, kder so tamošnji liberalci njihovega gosta, don Alfonza, tako hudo žalili, so se nalašč izogibali. Hlapon je moral $\frac{1}{2}$ pred Gradcem v Wildonu postati, kder so zajutrkovali. Na gračkem kolodvoru so se mudili samo nekaj minut. Govorili so samo z deželnim vojaškim poveljnikom, potem z bolelega c. k. namestnika Kübeka namestnikom in z gračkim županom. Vsi so morali ostre besede slišati, ker so iz pred cesarja prišli hudo pobiti. Baron Kübek bo neki moral odstopiti!

Kranjski zbor je sklenil napraviti veliko kmetijsko šolo, akoravno so nemškutarji hudo nasprotovali, s katerimi sedaj navadno tudi dr. Razlag

glasuje. Sram ga bodi tolikega odpada! Na mesto umrlega dr. Koste so za deželnega odbornika združeni nemčurji in Mladoslavenci izvolili — dr. Zarnika.

Tirolci so sklenili, da njihovi poslanci ne pojdejo več v državni zbor na Dunaj!

Ogerski minister Tizsa zbira in pomnožuje liberalno stranko, ter že sedaj priprave dela, da njej pri prihodnih volitvah pomaga do zmage. A tudi konservativci so se začeli gibati in se zbirajo okoli barona Sennyey.

Vnanje države. Prusi so neki vendar letos že namislili mahnuti po Francozih, da njih po novi vojski popolnem pobijejo. Nemško cesarstvo se je namreč začelo bati, ker Francoski hitro celijo rane, ki jih je pred 4 leti dobila. Vendar ruski cesar, ki je obiskal nemškega v Berlinu, je novo vojsko zabranil, pa na kako dolgo? Poprej ali selej se bodo Francozi in Nemci vendar zopet prav strahovito zgrabili. Sicer pa v Evropi gotovo ne bo miru, dokler ošabnega Prusa ne ponizajo. —

Na Francoskem zboruje zopet državna zbornica, toda veliko bolj mirno, kakor poprej.

Blizo angleške dežele na morji je utonila ladja s 312 ljudmi, ki so se vsi potopili.

V izhodni Indiji je pogorelo veliko mesto Pišaver, više 12.000 ljudi je brez strehe.

Za poduk in kratek čas.

Sveto leto.

S. Kar je po težavnem potu trudnemu potniku hladna senca zraven bistrega vrelca, kder si odpočije, svojo žejo pogasi in se tako zopet poživi, to bi moralo biti po teku burnih let v duhovnem obziru vernemu Kristjanu sveto leto. Naj bi si počinol v njem od posvetnih homatij, ter svojo dušo okrepil po milosti božji za boj življenja. Zato je sveto leto čas, v katerem sv. katoliška Cerkev iz v njej založenega in njej izročnega zaklada Kristusovih zasluženj in gnađ svojim vernim v obilniši meri, kakor inda, duhovne dobrote ponuja in deliva.

Tako leto je letošnje 1875. Mnogim bo gotovo v poduk in v spodbudo služilo, da se dušnih dolžnostij svetega leta z večim vspehom udeležijo, ako izvejo, kako se je začelo, kako se je obhajalo in kako bi se imelo letos obhajati.

Prvotni začetek svetega leta moramo brez dvombe iskati v Mojzesovi postavi, kder beremo: „In sedmi mesec deseti den tega mesca trobi s trobento ob času sprave po vsej vašej deželi. In posvečuj petdeseto leto in ga naznani za odpustek vsem prebivalcem svoje dežele; zakaj to je sveto leto“. III. Mojz. 25, 9, 10.

Ker se je sveto leto naznanjalo s trobentami, ki so bile iz rogov, v judovskem jeziku jobel, imenovali so že Judje sveto leto jubilej, kakor se tudi še zdaj imenuje.

Svetega leta je bilo Judom prepovedano vsako poljsko delo; judovski sužnji so to leto bili izpuščeni, ter postali prosti; vsa prodana posestva so se morala povrniti prvotnim posestnikom ali njihovim dedičem, in po poročilu Jožefa Flavija so se vsem dolgovi odpustili. Poglavitni namen te božje naredbe je bil gotovo ta: premoženje družinam ohraniti in v 50 letih nastale zmešnjave popraviti. S tem se je ob enem zabranilo, da niso eni preveč obogateli, drugi pa preveč obožali.

Kakor marsiktero judovsko napravo, sprejela je katoliška Cerkev tudi to, toda le v duhovnem pomenu in svojim razmeram primerno. V svetem letu bi naj torej krščanska duša opustila vsako posvetno, t. j. grešno opravilo; če je v sužnosti greha, naj skrbi, da zadobi svobodo, odpuščenje svojih dolgov in zgubljeno dedščino nebeškega kraljestva.

Sveto leto je dvojno: redno, ki se po zdajni navadi vsako 25. leto obhaja, in izvanredno, ki se ob posebnih dogodkih obhaja samo nekatere dni.

Prvo redno sveto leto v katoliški Cerkvi je bilo leto 1300. Vzrok bil je sledeči. Ko proti koncu 13. stoletja verniki niso mogli več potovati v sv. deželo, k grobu našega Izveličarja, ker so njo neverniki dobili v svojo oblast, nastala in razširila se je govorica, da bo leta 1300. na začetku novega stoletja, zadobil velike odpustke vsak, ki bo obiskal v Rimu cerkev sv. Petra in Pavla. In res, takoj v začetku tega leta je velika množina tujcev prihajala v Rim. Ker se je število potnikov vsak den množilo, premišljevali in posvetovali so se o tem veliko sv. oče Bonifacij VIII., ter dne 22. februarja 1300. v pismu do vseh vernih označili sv. leto in odpustke sv. leta.

To pismo je pretreslo celi katoliški svet. Od vseh strani je ljudstvo vrelo v Rim. Komaj so ceste in ulice svetega mesta obsegale množico ljudi. Kakor se bere v pismih tistega časa, prišli so tudi iz naših krajev knezi, škofi in mnogo prostega ljudstva. Menda je od tistega časa beseda romar za božjepotnik in romati za na božjo pot iti v navadi. Nek italijansk pisatelj trdi, da je 200 tisuč tujcev bilo zmiraj v Rimu.

(Prihod. dalje.)

Nova puška. — Kratki in lehkoumevni poduk v orožji po vprašanjih in odgovorih za c. k. vojake. Spisal in založil Andrej Komelj, c. k. stotnik 7. peš-polka barona Marojčiča. Tako se zove novo izišlja knjižica, ki na 53 straneh jako dobro in umevno razlaga novo puško, njeno sostavo, potem kako se ž njo ravna pri nabijanji, merenji in strelanji. Knjižica je na eni strani slovenska, na drugi nemška. Vojakom slovenskim bo jako ustregla. Veseli pa nas, da med našimi oficirji imamo pisatelja s tako spretnim slovenskim peresom. Pri imenu slovensko tiskanem je menda le tiskoven pregrešek: Comel mesto Komelj.

Razne stvari.

(Banka Slovenija) bo imela 31. t. m. 3. redni občni zbor. Tisti gg. delničarji, ki se zbora vdeležiti hočejo in so na delnice doplačali, naj jih do 24. t. m. ravnateljstvu pošljejo, da legitimacije še o pravem času dobijo. — Upati je, da se veliko delničarjev zbora vdeleži, zasliši poročilo o reorganizaciji domačega zavoda in da se posebno na domačih tleh vtrdi!

(Umrl je v Mariboru J. Hesse) pasar. Ker je imel ta pridni in pobožni rokodelc veliko dela za razne cerkve, se s tem opozorujejo cerkvena predstojništva, ki so mu utegnili kelhe, monštrance, svečnike itd. v popravilo poslati, da zdaj te stvari reklamirajo.

(Novi kanoni v Marija-Celji) so se zlili v tamošnjih fužinah. Podobni so pruskim Krupovim kanonom z nekaterimi pobjljski. Vsak je 10 centov težek.

(V Frauheim) pridejo 29. t. m. naš Milost. knezoškof ob 7. uri zgodaj ter se po vložitvi temeljnega kamna za novo cerkvo odpeljuje v Sp. Polskavo mešovati in zakrament sv. firme delivat.

(Prva toča) je 17. t. m. popoldne prihrula čez sv. Antona na Pohorji in po okolici Ribnice razsajala. Led je padal droben a precej gost. Slišimo, da je tudi pri Varaždinu in Središči (?) huda toča šla. Bog nas varuj! V vinogradih in na drevju se lepo kaže!

(Odgovor g. B. v Štev. 19. „Sl. Gosp.“) Družba duhovnikov je podporna družba, ki potrebuje letnih dohodkov. Drugo je po sebi razumljivo. Predstojništvo.

(Dražbe.) 21. maja Jož. Pišek v Račah, 4345 fl. — Marija Kozol pri št. lenartski sodnji, 900 fl. — 22. maja Urša Zavernik v Koreni, 619 fl. — Lor. Habjanič v Leskoven. (3) — 24. maja Matija Kosijan v Šmarji 530 fl. (2.) — Apolon. Kroželj v Okljukovi gori, 760 fl. — 25. maja Jera Schautzer v Sp. Valci, 1191 fl. — 26. maja Jož. Turnšek v Mrzli, 2710 fl. — Marija Lipša v Žerovincih, 1050 fl. — Fr. Zavernik, 6359 fl. (2.) — Matija Veberič v Obrišu, 1335 fl. — Jož. Čretnik v Hruševcu, 3190 fl. — Pri ptujski sodnji 21. maja Jož. Hraš v Slapah, 4690 fl. (2.) — 25. maja Blaž. Medved v Pleterjih, 150 fl. — 26. maja Marija Bratušek 650 fl. in 31. maja Jan. Čep v Stopercih, 721 fl.

(Društvo duhovnikov) je pristopil č. g. Fr. Hirti, kaplan v Slov. Bistrici in vplačal 27 fl.

(Spremembe v Lavantinski škofiji). Imenovan je za župnika v š. Ilu pri slov. Gradci č. g. Frančišk Klavžer, — v Šmarjeti pri Pesnici č. g. Juri Urbas in č. g. Fr. Pirkovič za G. Ponkvo.

Loterijne številke:

V Gradcu 15. maja 1875: 76 71 36 5 48

Prihodnje srečkanje: 29. maja 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	4	50	4	50	5	—	4	50
Rži	3	60	3	45	4	—	3	50
Ječmena "	3	60	3	—	2	40	2	70
Ovsa "	2	20	2	—	2	60	—	—
Turšice (koruze) vagan .	3	20	2	80	3	20	2	60
Ajde "	2	50	2	50	3	—	2	30
Prosa "	3	80	3	20	3	20	2	80
Krompirja "	1	70	1	35	2	—	1	50
Sena cent . . .	1	70	2	—	1	—	1	90
Slame (v šopkih) " . . .	1	40	1	40	—	80	—	—
" za steljo "	—	80	1	—	—	60	—	—
Govedine funt	—	26	—	26	—	26	—	24
Teletine "	—	25	—	24	—	26	—	22
Svinjetine "	—	30	—	28	—	36	—	28
Slanine "	—	34	—	32	—	36	—	42

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	70	05
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vred- nosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	165	75
Ažijo srebra	103	75
" zlatá	5	29

Božjast,

(sv. Valentina ali veliki beteg) ozdravlja
pismeno zdravnik **Dr. Killisch** v
Draždanih (Dresden), Wilhelmsplatz 4.
(poprej v Berlinu.) —
Stoterim je že bilo pomagano!

2—18

Priporočba.

France Krašovic, pozlatar cerkvenih podob in vseh v to področje spadajočih del, ki je že pri znamenitih mojstrih na Dunaji delal v popolno zadovoljnost, se je sedaj stalno naselil v Celji v gosposki ulici h št. 21., ter se priporoča za obilna naročila preč. duhovščini in vsem farnim predstojnikom.

Dobra služba

na štajerski deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru je do 15. junija t. l. razpisana za učitelja v sadje- in vinoreji in v kletarstvu. Plača znaša 1500 fl. Prošnik mora znati slovenski. Glej. št. 20. Sl. G.

Šajerski

deželni odbor.

Sirovi loj

kupieta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,
Topilnica za loj, svečarja in milararica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in maslobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

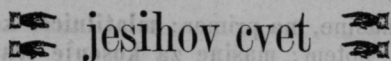
Priporočba.

Podpisani si dovolujem, častitemu občinstvu priporočiti se za izdelovanje vsakovrstnih stvari, katere

sodarstvu

pripadajo.

Ob enem ponujam svoj jako izvrsten

po mogoče nizki ceni.

Bodem si prizadeval vsem naročnikom in prejemnikom hitro in točno vstrezati ter njihovo zadovoljnost si nakloniti.

Z odličnim spoštovanjem

Feliks Schmidl,

2—3

sodar in pridelovalec jesiha
v Mariboru, v koroškem predmestju
№ 13.

Lepo vinogradno posestvo na slovenskem Ogerskem.

Poleg murske doline na Ogerskem od južnoštajerske meje 2 milj, od ene občine in tržne ceste 500 metrov daleko na lepem hribu s prijaznim razgledom na štajerske, hrvatske in ogerske gore. Obsega 4 orale vinograda, 3 orale travnika, sadunosnik, 3 orale dobrega zemljišča, vse to v ednem obsegu. Stanje ima 2 sobi, 2 hleva, veliko prešo, 2 zidani pivnici in 25 polovnjakov vinske posode s železnjem okovane.

Zarad tukajšnje denarne stiske iz prostih rok na prodaj za 2200 fl., $\frac{1}{4}$ lahko ostane na posestvu.

Več se zamore poizvedeti pri vredništvu

„SLOV. GOSP.“

1—2

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni **proti škodi po toči** za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele:

Janez Jerab.

Pisarna v Ljubljani na starem trgu
stev. 155.

5—9

— Od Leta 1767 —

Svetinja
za napredek

Svetinja
za zasluge

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdelovalec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani,
priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

po naj nižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma
priznanja

— 14 svetinj —

Diploma
priznanja

3—19

Važno za kmetovalce!

V Clayton in Shuttleworths-evi zalogi gospodarskih mašin za Štajersko, Koroško, Hrvatsko in Kranjsko

Mariboru.

Nr. 91. v Gračkem predmestju Nr. 91.

so za prodajo pripravljene najizvrstniše gospodarske mašine, na primer: mlatilnice, koje se gonijo ali s soparom, vodo, vitalom ali z rokami, potem: mašine za košenje trave, detelje in žita, razne mašine sejalnice, mlini za šrotanje in za drobno mlenje, družgalnice in stiskalnice, koruzo-lušniki, plugi, brane, mlinske žage, vinske pumpe, male brizgalnice, gasilnice, pipe itd. itd.

Ondi se dobivljajo tudi zvedenci, ki dobro umejo vsakovrstno mašinarsko delo na primer: stavljenje mlinov, žag, žganjarij, izdelovanje mlin-skih koles itd. itd.

Prevzamejo se tudi

vsakojaka dotična popravila

in to po najnižji ceni.

2—3

Oznanilo.

Podpisani okrajinski komisar si častita p. n. družbinskim deležnikom
c. k. vzajemne zavarovalnice zoper ogenj v Gradcu

in vsem drugim zavarovancem naznaniti, da je c. k. vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu, počenši s 1. januarjem l. 1873 ustanovila posebni oddelek za zavarovanje pregibnih reči in tedaj v zavarovanje sprejema: mašine, pridelke, blago, zrnje, vino in sploh vse mnogovrstne pregibne reči.

Ker si je vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu po svojem blagosnem delovanju povsod pridobila popolnega zaupanja, tako se podpisani nadeja, da se bode veliko ponudnikov glasilo tudi zastran zavarovanja pregibnih reči; to tem bolje, kar ova zavarovalnica zavolj svojih pomočnikov, in strogo pravičnega gospodarenja zavarovancem popolno poroštvo daja, da se bodo sprejete dolžnosti na tanko dopolnovale.

Zavarolwane ponudbe se sprejemajo pri podpisanem okrajinskem komisarjatu, kder se vsakojaka pojasnila, ki ovo reč zadevajo, rado dajajo.

Okrajinski-komisarijat c. k. pr. vzajemne (wechselseitigen) zavarovalnice v Mariboru

10. maja 1875.

Viljem Hrauda,

okrajinski komisar.

v Tegetthofovi ulici, v Schmiderjevi hiši zraven Götzeve pivarne,